

بررسی قوانین و مقررات موجود در زمینه پوشش تحصیلی

■ اصولی از قانون اساسی به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به بحث آموزش و پرورش مربوط می‌شوند. از آن جمله است اصل سوم قانون اساسی که درخصوص وظایف دولت جمهوری اسلامی تصریح دارد بر «آموزش و پرورش و تربیت‌بدنی رایگان برای همه در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی»، «رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه در تمام زمینه‌های مادی و معنوی» و «تأمین خودکفایی در علوم و فنون صنعت و کشاورزی و امور نظامی و مانند اینها» و... همچنین اصل سسی‌ام قانون اساسی بیان می‌دارد: «دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم کند و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به‌طور رایگان گسترش دهد.»

قانون برنامه سوم توسعه

برنامه سوم توسعه تمرکز بیشتری بر تأمین امکانات و ایجاد شرایط لازم برای تحصیل افراد جامعه و از میان بردن تبعیض آموزشی میان مناطق مختلف کشور داشته است. در همین زمینه تأمین امکانات مادی و نیروی انسانی موردنیاز به شیوه‌ای قابل قبول از اهداف این برنامه در حوزه آموزش بوده است. در اینجا ماده (۱۴۳) قانون برنامه سوم مورد توجه قرار می‌گیرد که معطوف به بحث عدالت آموزشی است.

ماده (۱۴۳)

ب) دولت موظف است با هماهنگی و همکاری سازمان‌های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدا می کشور در تأمین نیروی انسانی کمی و کیفی و ایجاد فضاهای آموزشی و پرورشی و فراهم کردن تجهیزات آموزشی و وسایل نقلیه به گونه‌ای برنامه‌ریزی و اقدام کند که تبعیض بین مناطق شهری و روستایی نباشد و برای ورود دانش آموزان از ابتدایی به راهنمایی و متوسطه امکانات لازم فراهم شود.

ج) هزینه تغذیه شبانه‌روزی دانش آموزان در مدارس شبانه‌روزی و سرویس ایاب و ذهاب هر هفته یکبار آنها به روستاها و مدارس و سایر هزینه‌های لازم در بودجه‌های سنواتی دیده شود.

قانون برنامه چهارم توسعه

قانون برنامه چهارم نسبت به قانون برنامه سوم و حتی قانون برنامه پنجم، از پتانسیل‌های بالاتری برای تکمیل پوشش تحصیلی و ریشه‌کن کردن بیسوادی برخوردار بوده است. لازم‌ایران به اجرای تعهدات برنامه آموزش برای همه نیز به این قانون مورد اشاره قرار گرفته است. این قانون، تحصیل تا پایان دوره راهنمایی را برای تمامی کودکان لازم‌التعلیم طبرای می‌داند. همچنین در بحث سوادآموزی، مسایل منطقه‌ای و فرهنگی را از نظر دور نمی‌دارد. با توجه به اینکه ایران از شرایط اقلیمی و جغرافیایی بسیار متنوعی برخوردار است، توجه به این نکته در تدوین طرح‌های راهبردی سوادآموزی بسیار ضروری می‌نماید. ضمن توجه به لزوم انعطاف در برنامه‌های سوادآموزی، قانون برنامه چهارم باسوادی ا افراد زیر ۳۰ سال را هدفگذاری کرده و تلاش‌های دولتی و جلب حمایت‌های غیردولتی را در این زمینه لازم می‌شمارد. شایان ذکر است که این‌نامه اجرایی بند «ب» ماده (۵۲) قانون برنامه چهارم در جلسه ۱۳۸۴/۵/۲۹ هیات وزیران به تصویب رسید که در بخش مربوطه ذکر می‌شود.

قانون برنامه پنجم توسعه

قانون برنامه پنجم توجه ویژه خود را در بند «د» ماده (۱۹) بر برقراری عدالت در فرصت‌های آموزشی به تناسب مناطق و جنسیت و رفع محرومیت‌های آموزشی قرار داده است.

ماده (۱۹) بند «د»

وزارت آموزش و پرورش موظف است به منظور تضمین دسترسی به فرصت‌های عادلانه آموزشی به تناسب جنسیت و نیاز مناطق به ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته و رفع محرومیت آموزشی، نسبت به آموزش از راه دور و رسانه‌ای و تأمین هزینه‌های تغذیه، رفت‌وآمد، بهداشت و سایر امور مربوط به مدارس شبانه‌روزی اقدام کند.

۲-۱ قوانین مجلس شورای اسلامی

درخصوص قوانین مربوط به پوشش تحصیلی از قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش‌وپرورش و اساسنامه نهضت سوادآموزی و قانون حمایت از کودکان و نوجوانان یاد می‌شود که قانون دوم به دلیل اهمیت نهضت در بحث ریشه‌کنی بیسوادی، در قسمت مربوط به نهضت به‌طور جداگانه آورده می‌شود.

- قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش‌وپرورش مصوب ۱۳۶۶/۱۱/۱۵.

برخورداری از آموزش‌های عمومی برای تمامی دانش‌آموزان کشور باید به‌گونه‌ای باشد که برحسب استعداد و جنس نباشند از تعلیمات مناسب جهت شکوفایی خلاقیت‌هایبرمند شوند.

ماده (۷)

به منظور تعمیم و توسعه آموزش‌وپرورش کشور، زمینه‌های جلب مشارکت مردم در امر آموزش‌وپرورش از هر طریق ممکن فراهم آید. زیر پوشش قرار دادن تمامی کودکان